

УДК 351.72

DOI: 10.35432/tisb282022285243

Микита Лагунін

*аспірант кафедри публічного управління та регіоналістики
Навчально-наукового інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»
<https://orcid.org/0009-0002-0165-827X>
e-mail: n.lagunin@gmail.com*

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ ЯК РУШІЙНА СИЛА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано основні підходи до визначення поняття «фінансові ресурси» та їх роль у взаємовідносинах України з міжнародними фінансовими інституціями. Наведено авторське визначення поняття «фінансові ресурси». Висвітлено основні аспекти та галузі співпраці України з провідними міжнародними фінансовими установами. Підкреслено значимість такої взаємодії як показника інтеграції країни в світове господарство. Розглянуто основні міжнародні фінансові установи та організації, з якими вже нароблено позитивний досвід співпраці, проаналізовано напрями та досвід їх діяльності, а також деякі результати співпраці з Україною. Акцентовано увагу на виявлених недоліках у досліджуваній сфері. Наголошено на необхідності удосконалення політики України щодо співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями. Загалом, зроблено висновки, що на сучасному етапі міжнародні фінансові установи та міжнародні організації відіграють дуже важливу роль, і, зважаючи на складне фінансове становище країни, важливим завданням залишається подальше розширення співробітництва з міжнародними фінансовими установами. Взаємодія України з міжнародними фінансовими інституціями повинна витікати з об'єктивних умов економічного розвитку, враховувати внутрішні та зовнішні фактори впливу і глобальну перспективу та обов'язково базуватись на попередніх комплексних оцінках можливих позитивних і негативних наслідків, що в свою чергу потребує інтенсифікації як теоретичних, так і емпіричних наукових досліджень, запровадження на їх основі нових практик взаємодії.

Ключові слова: фінансові ресурси, міжнародні фінансові інституції, фінансування, інвестиції, економічне зростання, кредитування, внутрішній ринок, зовнішньоекономічні зв'язки.

Mykyta Lagunin

*PhD student of the Department of Public Administration and Regionalism
ESI of Public Service and Administration Odesa Polytechnic National University,
<https://orcid.org/0009-0002-0165-827X>
e-mail: n.lagunin@gmail.com*

FINANCIAL RESOURCES OF INTERNATIONAL FINANCIAL INSTITUTIONS AS THE DRIVING FORCE OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

This article analyzes the main approaches to defining the concept of "financial resources" and their role in Ukraine's relations with international financial institutions, contains the author's definition of the term "financial resources". It also highlights the main aspects and areas of Ukraine's cooperation with leading international financial institutions, emphasizes the identified shortcomings in the researched area, emphasizes the need to improve Ukraine's policy on cooperation with international financial organizations.

The purpose of the article is to analyze the main approaches to defining the concept of "financial resources" and outline their role in Ukraine's relations with international financial institutions. The research methodology is based on scientific analysis to investigate the essence and significance of financial resources of international financial institutions in the process of economic development of Ukraine.

The issue of Ukraine's relations with international financial institutions has always been and continues to be in the center of attention of scientists, politicians, and government officials. Considerable attention is paid to researching the problems of attracting international financial resources to the national economy, analyzing the peculiarities of the investment climate in Ukraine and its impact on investment processes, the impact of investments on innovation processes in the country, the reasons for the low level of investment activity. However, issues related to finding mechanisms for increasing the efficiency of Ukraine's cooperation with international financial institutions, establishing advantages and identifying problems of international cooperation for our country remain relevant.

In general, it was concluded that Ukraine's interaction with international financial institutions should flow from the objective conditions of economic development, take into account internal and external factors of influence and a global perspective, and be based on preliminary comprehensive assessments of possible positive and negative consequences.

Key words: financial resources, international financial institutions, financing, investments, financial support, economic growth, lending, domestic market, foreign economic relations.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Дослідження проблем залучення фінансових ресурсів в економіку завжди перебувало в центрі уваги економічної науки. Така ситуація зумовлена тим, що, визначаючи процес економічного зростання в цілому, фінансові ресурси мають вплив на всі галузі господарської діяльності. В сучасних умовах господарювання вони є найважливішим засобом забезпечення умов становлення економіки країни, структурних зрушень у народному господарстві, забезпечення технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- та макрорівнях.

Аналіз світового досвіду підтверджує, що фінансові ресурси міжнародних фінансових інституцій допомагають вирішенню проблеми недостатності власних грошей як джерела фінансування. При їх ефективному використанні країна може не тільки компенсувати нестачу внутрішніх інвестиційних ресурсів, а ще й підвищити ефективність виробництва та конкурентоспроможності вітчизняної продукції завдяки введенню новітніх технологій та аналізу прогресивного досвіду управління інших країн світу. До того ж, саме залучення фінансових ресурсів міжнародних фінансових установ виводить країну на світові ринки, налагоджує зв'язки зі світовою економікою та допомагає вийти з кризи [1]. Отже, без збільшення фінансових ресурсів національна економіка не зможе покращити свій стан та ефективно вийти в сучасну світову господарську систему. Саме тому дане дослідження набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Питання взаємовідносин України з міжнародними фінансовими інституціями постійно перебували і продовжують залишатись в центрі уваги науковців, політиків, урядовців. Дослідженням даної теми займаються такі вітчизняні вчені: О.Г. Білорус, З.С. Варналій, В.К. Гальчинський, М.А. Дудченко, О.К. Єременко, В.І. Хорошковський та інші. Серед іноземних вчених, що розробляють дану тематику, слід відзначити Л. Бальцеровича, Т. Едісона, А. Зіденберга, Т. Кілліка та ін. Значну увагу дослідженням проблем залучення міжнародних фінансових ресурсів в національну економіку приділяли такі вчені, як М.Д. Лесечко, А. О. Черемис, О.М. Черемис, аналізували особливості інвестиційного клімату в Україні та його вплив на інвестиційні процеси. Вплив інвестицій на

інноваційні процеси в країні розглядався в наукових працях О.Д. Данілова, А.С. Музиченка, Г.М. Филюк та інших. Причини низького рівня інвестиційної активності досліджували В.М. Герзанич, В.В. Козик.

Проте *невирішеними залишаються питання* щодо пошуку механізмів підвищення ефективності співробітництва України з міжнародними фінансовими інституціями, встановлення переваг та визначення проблем міжнародної співпраці для нашої держави.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – проаналізувати основні підходи до визначення поняття «фінансові ресурси» та окреслити їх роль у взаємовідносинах України з міжнародними фінансовими інституціями. Методологія дослідження – на основі наукового аналізу дослідити сутність та значення фінансових ресурсів міжнародних фінансових інституцій у процесі економічного розвитку України.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Фінансові ресурси – одна з основ економічного добробуту населення будь-якої країни. Проте, незважаючи на наявність великої кількості наукових праць, присвячених сутності фінансових ресурсів та механізму їх формування, варто відзначити, що проблема формування термінологічного апарату вирішена ще не до кінця. В економічній сфері ще не вироблено єдиного, загальноприйнятого погляду на поняття «фінансові ресурси».

Так, на думку Романенка О.Р. [2], фінансові ресурси держави являють собою фінансові ресурси підприємницьких структур державної та недержавної форм власності. Стойко О.Я. [3] вважає фінансові ресурси цілісною системою суспільних відносин, пов'язаних із формуванням, розподілом і використанням централізованих та децентралізованих фондів грошових коштів з метою виконання завдань і функцій держави. Юхименко П.І. [4] продовжує розглядати даний термін в якості сукупності коштів, що перебувають у розпорядженні держави та суб'єктів господарювання. Василик О.Д. [5] пропонує розглядати їх як грошові фонди, що створюються в процесі розподілу, перерозподілу й використання валового внутрішнього продукту, який створюється упродовж певного часу в державі. Також фінансовими ресурсами можна вважати грошові кошти, що знаходяться в розпорядженні держави, підприємств, господарських організацій, установ та які використовуються для фінансування витрат й утворення різних фондів та резервів. Як систему економічних відносин з приводу формування та розподілу фінансових ресурсів суб'єктів державного сектору економіки для забезпечення їх ефективного розвитку, задоволення соціально-економічних потреб суспільства та дотримання належного рівня національної безпеки, розглядає фінансові ресурси Дехтяр Н.А. [6]. За твердженням Мішиної С.В. [7] фінансові ресурси – це, в першу чергу, сукупність грошових коштів у фондів, нефондовій або в матеріальній формі, що формуються у процесі розподілу й перерозподілу валового внутрішнього продукту з метою забезпечення розширеного відтворення й задоволення інших суспільних потреб.

Також не варто забувати про дослідження цієї економічної категорії на мікрорівні, тобто з точки зору підприємств. Тут варто згадати про таких дослідників, як Кірейцев Г.Г. [8], Опарін В. М. [9], Поддєрьогін А. М. [10], Романенко О. Р. [2], Бланк І. А. [11], Завгородній А.Г. [12], Гудзь О.Є. [13] та Стасюк Г.А. [14], які також не дійшли згоди щодо єдиного визначення поняття фінансових ресурсів, проте, всі вони розглядали цю економічну категорію як сукупність коштів, які є в розпорядженні підприємства й призначені для здійснення поточних витрат і витрат із розширеного відтворення, для виконання фінансових зобов'язань і економічного стимулювання працівників.

Узагальнивши вищенаведені визначення, можна дійти висновку, що *фінансовими ресурсами* слід вважати надходження, які знаходяться у розпорядженні держави, муніципальних утворень, окремих суб'єктів господарювання та домогосподарств (населення) та призначені для виконання ними певних фінансових зобов'язань з метою забезпечення розширеного відтворення шляхом трансформації їх в інші види ресурсів [8].

Сьогодні все більше науковців поділяють думку Поддєрьогіна А.М., який зазначає, що в основі формування ефективного менеджменту фінансових ресурсів знаходиться розуміння того, що вони є основоположним (домінантним) елементом всієї ресурсної бази будь-якого суб'єкта господарювання, адже завдяки наявності необхідної кількості фінансових ресурсів підприємства отримують доступ до потрібних земельних, матеріальних, трудових, інтелектуальних ресурсів тощо. Таким чином, слід зробити висновок, що спроможність вітчизняних суб'єктів господарювання не просто виживати, а й досягати успіху в ринкових умовах, насамперед, залежить від ефективності управління наявними фінансовими ресурсами [10].

Багаторічна співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями свідчить про необхідність формування нового підходу до розуміння ролі міжнародної допомоги та ресурсів міжнародних фінансових організацій, як взаємодоповнюючих інструментів реалізації державної політики міжнародної інтеграції України, забезпечення інтересів держави на світовому ринку [15]. Унаслідок військових дій та окупації частини території України втрачено значний виробничий та, відповідно, податковий потенціал із одночасним зростанням видатків на оборону нашої країни. Це зумовило дефіцит бюджетних ресурсів та необхідність його покриття за рахунок позикових джерел.

Сьогодні в умовах глобалізації уряди багатьох країн світу одним із ефективних методів залучення коштів для розв'язання соціально-економічних проблем вважають запозичення, які відіграють важливу роль у забезпеченні державних потреб додатковими фінансовими ресурсами. Тут провідну роль відіграють державні запозичення. За їх допомогою уряд проводить ту чи іншу грошово-кредитну політику, фінансує бюджетний дефіцит та економічний розвиток держави, отримує змогу реалізовувати суспільно необхідні та водночас рентабельні інвестиційні проекти.

Вже протягом тривалого часу міжнародні фінансові інституції в Україні посідають доволі вагоме місце серед установ, які сфокусовані на серйозній фінансовій підтримці та наданні технічної допомоги з метою реалізації в нашій країні необхідних реформ, а також підтримці та розвитку підприємств різних галузей економіки та зміцненні фінансового сектору в цілому. В майбутньому такий стабільний розвиток ефективної співпраці потребує перегляду сучасної концепції двосторонніх відносин та комплексного удосконалення елементів механізму фінансового співробітництва.

В умовах необхідності відновлення економічного зростання співробітництво України з міжнародними фінансовими установами спрямовується на залучення додаткових фінансових ресурсів для реформування національної економіки, реалізацію пріоритетних системних та інвестиційних проектів. Їхні фінансові ресурси, за умови ефективного використання, є важливим джерелом фінансування пріоритетних проектів та завдань соціального й економічного розвитку, інструментом інституційних перетворень і міжнародної інтеграції.

Необхідно зазначити, що у будь-якій країні, як для держави, так і для підприємства найбільш вигідним фінансовим ресурсом для реалізації проектів є кредитування на внутрішньому ринку. Отримання кредитів від міжнародних фінансових організацій має значний позитивний ефект для економіки країни. Вони сприяють збалансуванню платіжного балансу, підтримці курсу національної валюти, поповненню валютних резервів, а також стимулюванню та здійсненню інвестицій в економіку, підвищенню конкурентоспроможності підприємств та зростанню суспільного добробуту населення.

Потрібно відмітити й існування недоліків співпраці, які виникають під час розвитку кредитних відносин. По-перше, це високе боргове навантаження, по-друге, тривала стагнація реального сектора економіки в умовах відсутності дієвих реформ, відтак зниження можливостей залучати кредитні ресурси, по-третє, низькі суверенні кредитні рейтинги. Також важливим недоліком, якого потрібно позбавитися, є нерівномірний графік погашення кредитів від міжнародних фінансових інституцій. Крім того, важливим є недопущення

неефективного використання фінансових ресурсів, використання цих ресурсів не за призначенням та неможливість реалізації проектів після припинення фінансування.

Свою співпрацю з міжнародними фінансовими інституціями Україна розпочала після здобуття незалежності та на сьогодні взаємодіє з: Міжнародним валютним фондом, групою Світового банку (Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародною фінансовою корпорацією, Міжнародною асоціацією розвитку, Багатосторонньою агенцією з гарантій інвестицій, Міжнародним центром з урегулювання інвестиційних спорів) та Європейським банком реконструкції та розвитку, Європейським інвестиційним банком тощо.

Міжнародний валютний фонд (далі - МВФ) є валютно-фінансовою установою міжурядового співробітництва. Мета його створення полягає у регулюванні валютно-розрахункових відносин між державами та здійсненні фінансової допомоги у вигляді короткотермінових позик в іноземній валюті країнам, які мають членство у даному фонді [16]. Україна розпочала активну співпрацю з МВФ у 1994 році шляхом використання його фінансових і технічних ресурсів для досягнення макроекономічної стабільності та створення необхідних передумов для проведення економічних реформ.

Співробітництво зі Світовим банком здійснюється згідно з Стратегією партнерства Світового банку з Україною на 2017–2021 роки. Головна мета Концепції партнерства полягає у сприянні сталому та комплексному відновленню національної економіки. Даний документ вважається стратегічним та повинен обов'язково узгоджуватись з цілями стратегії розвитку України, які визначаються в Програмі та плані дій Уряду, що, у свою чергу, затверджується розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.05.2016 № 418-р. [17]. Сьогодні напрями стратегічного партнерства України та Світового банку зосереджені на: управлінні державними фінансами та реформуванні державного управління; зміцненні фінансового сектору; управлінні найбільшими фіскальними ризиками та покращенні управління державними інвестиціями; поліпшенні інфраструктури; створенні рівноправного партнерства у приватному секторі; реформуванні у сфері земельних ресурсів, охорони здоров'я, соціальних відносин, приватизації; результативному та комплексному наданні послуг; цільовій допомозі постраждалим від конфлікту на Сході країни.

На сьогодні ще одним з провідних інвесторів в економіку України є Європейський банк реконструкції та розвитку. ЄБРР надає значну підтримку економічним реформам в країні, що створює умови для розвитку стосунків між Україною та Банком, про що свідчить портфель проектів ЄБРР в Україні.

У 2015 році Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) підписав в Україні 30 транзакцій на суму 1 млрд. євро. Це значний результат, якого вдалося досягти, незважаючи на складні макроекономічні умови, що зберігалися протягом року та призвели до значного скорочення ВВП України та низького рівня зацікавленості місцевих та іноземних інвесторів у здійсненні нових інвестицій. Обсяг фінансування у секторі фінансових установ склав 387 млн. євро, у тому числі 100 млн. євро в рамках Програми сприяння торгівлі, в енергетиці - 283 млн. євро, в сільському господарстві - 184 млн. євро. У секторі виробництва і послуг було виділено 87 млн. євро, в інфраструктурній галузі - 56 млн. євро. Значні інвестиції були зроблені у секторі агробізнесу, секторі малого та середнього підприємництва. Крім цього, ЄБРР відновив активну діяльність в секторі інформаційних технологій, у секторі виробництва також збільшився обсяг фінансування завдяки підписанню нових проектів.

Для України важливою є підтримка з боку ЄБРР проектів, які сприятимуть розвитку муніципальної інфраструктури міст України, охороні навколишнього середовища та транспортної інфраструктури.

Наразі ЄБРР працює над новою стратегією для України. Основними спільними з ЄБРР проектами розвитку, що на сьогодні реалізуються в державному секторі економіки України, є наступні [19]: «Будівництво повітряної лінії 750 кВ Рівненська АЕС – Київська», «Будівництво лінії електропередачі 750 кВ Запоріжжя-Каховка», Проект «Реабілітація

гідроелектростанцій», «Покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на підходах до Києва» тощо.

Також не залишилась осторонь одна з найбільших фінансових установ Європейського Союзу – Європейський інвестиційний банк. Головна мета даного співробітництва – залучити додаткові кредитні ресурси в економіку нашої країни, здійснити практичні заходи щодо зміцнення фінансового становища, створити умови для збільшення фінансового інвестування у пріоритетні галузі економіки.

Міжнародна фінансова організація Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО) заснована в 1990 році країнами Північного регіону [20]: Фінляндією, Данією, Ісландією, Норвегією та Швецією. Корпорація фінансує екологічні проекти у країнах Центральної та Східної Європи, включаючи Білорусь, Росію та Україну. В Україні НЕФКО реалізовує дві програми «Чисте Виробництво» та «Екоефективність». За цими програмами НЕФКО не фінансує будівництво нових, а тільки модернізацію існуючих об'єктів (у співвідношенні 90% позика, 10% внесок позичальника) [20].

Залучення саме довгострокових іноземних інвестицій, а також активізація діяльності з їх «просування» протягом майже усіх років незалежності України було одним із пріоритетних завдань її економічної політики, що визначалися низкою офіційних документів. Проте, на жаль, сьогодні результати є невтішними, та великі західні інвестори з обережністю ставляться до України.

Беззаперечним є той факт, що в Україні існує низка інвестиційно привабливих факторів, які сприяють розширенню її інвестиційних зв'язків: великий ємний та фактично конкурентно необмежений внутрішній ринок з більшості товарних позицій; географічне розташування на перетині основних транспортних шляхів між Європою та Азією; порівняно дешева та водночас кваліфікована робоча сила; науковий потенціал; розвинена інфраструктура (наявність портів, мостів, летовищ, складів, систем зв'язку, водопостачання) та інше.

Проте за одним із показників, що відображає ступінь інтеграції країни у світове господарство, розвиток її зовнішньоекономічних зв'язків та прагнення до створення відкритої, експорт орієнтованої моделі економіки - накопичені обсяги іноземних інвестицій, Україна значно поступається переважній більшості країн з трансформаційною економікою.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Досвід взаємодії України з міжнародними інституціями підтверджує необхідність суттєвого вдосконалення її форм та механізмів. Необхідно зазначити, що засади співробітництва України з такого роду установами повинні бути вдосконаленими в рамках запровадження нових процедур підготовки та реалізації проектів економічного і соціального розвитку України. Політика України щодо міжнародного інвестиційного співробітництва, що викладена в державних програмах, має бути значно удосконалена. Для того, щоби співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями була якомога ефективнішою і сприяла економічному зростанню, державна економічна політика зобов'язана:

- підтримувати конструктивні відносини з приватними кредиторами і не бути уразливою до зовнішніх обставин;
- прийняти економічно й фінансово обґрунтовану програму, яка б конкретизувала кількісні показники і передбачала заходи, спрямовані на її реалізацію для досягнення позитивних результатів;
- спрямувати свою економічну і фінансову політику на стимулювання економічного зростання;
- сприяти становленню та розвитку міжнародних ринків товарів і послуг, модернізації та підвищенню ефективності діяльності підприємств державного і приватного секторів країни.

Засади співробітництва з міжнародними фінансовими інституціями мають визначати

цілі та напрями співробітництва в розрізі конкретних проектів, оскільки практичним втіленням підтримки курсу України на здійснення економічних реформ є допомога, що надається міжнародними фінансовими організаціями у вигляді кредитів та позик, які використовуються для реалізації пріоритетних проектів соціального й економічного розвитку.

Основною метою спільних з міжнародними фінансовими організаціями програм є створення умов для сталого економічного зростання за рахунок санації системи державних фінансів. Усе це має сприяти: вивільненню внутрішніх фінансових ресурсів для інвестування в реальну економіку, щоб уникнути її поглинання бюджетним дефіцитом, який виник внаслідок низької ефективності економічної системи країни; створенню сприятливих умов для припливу прямих інвестицій, тобто не короткострокових спекулятивних, а довгострокових стратегічних інвесторів, що, зрештою, має привести до сталого економічного зростання.

Отже, взаємодія України з міжнародними фінансовими інституціями повинна витікати з об'єктивних умов економічного розвитку, враховувати внутрішні та зовнішні фактори впливу і глобальну перспективу, базуватись на попередніх комплексних оцінках можливих позитивних і негативних наслідків. Для обґрунтування такої політики необхідна інтенсифікація наукових досліджень і практична реалізація їх результатів.

Література

1. Кириченко О.А., Єрохін А.К. Інвестування. К.: Знання, 2009. 573 с.
2. Романенко О.Р. Фінанси. К.: ЦНЛ, 2004. 312 с.
3. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси за ред. О.Я. Стойка. К.: Алерта, 2017. 406 с.
4. Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. Теорія фінансів. К.: ЦНЛ, 2010. 576 с.
5. Василик О. Д. Теорія фінансів. К.: НІОС, 2000. 416 с.
6. Дехтяр Н.А., Дейнека О.В. Основи функціонування фінансів державного сектора як складової фінансової системи // Вісник Української академії банківської справи. 2009. 1 (26). С. 58-64.
7. Мішина С.В., Мішин О.Ю. Організаційно-економічний механізм управління фінансовими ресурсами на підприємстві. Харків: Вид-во ХНЕУ, 2006. 176 с.
8. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент. К.: ЦУЛ, 2007. 496 с.
9. Опарін В.М. Фінансові ресурси та суспільний капітал // Вісник НБУ. №7.2001. С. 26-28.
10. Поддєрьогін А.М. 2005 Фінансовий менеджмент. К.: КНЕУ. 294 с.
11. Бланк І.А. 2005 Фінансовий менеджмент. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2005. 720 с.
12. Завгородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. К.: ТОВ «Знання», КОО. 404 с.
13. Гудзь О.Є. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств. К.: ННЦ ІАЕ, 2007. 578 с.
14. Стасюк Г.А. 2011 Фінанси підприємств. Херсон: Олді-плюс, 2011. 477 с.
15. Кваша О.С., Циганов С.А. Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями – аналіз та перспективи взаємодії. URL: http://nvmduce_2014_5.3_17.pdf (дата звернення: 30.10.2022).
16. Бідник Н.Б. Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями як чинник економічного розвитку держави. Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19.3. С. 153-157.
17. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 травня 2016 р. № 418-р. «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/418-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 30.10.2022).

18. Міжнародне співробітництво // Офіційний сайт Міністерства фінансів України щодо ЄБРР. URL: <http://www.minfin.gov.ua/news/mizhнародne-spivrobitnictvo/%D1%94brd> (дата звернення: 30.10.2022).

19. Moyo D. *Dead Aid. Why Aid Is Not Working and How There Is a Better Way for Africa*. New York Farrar: Straus and Giroux, 2010. 208 p.

20. Діяльність НЕФКО. URL: <http://www.minfin.gov.ua/news/view/dijalnist-nefko?category=mizhнародne> (дата звернення: 30.10.2022).

References

1. Kyrychenko O.A., Yerokhin A.K. *Investuvannia*. K. : Znannia, 2009. 573 p.
2. Romanenko O.R. *Finansy*. K.: TsNL, 2004. 312 p.
3. Stoiko O.Ia., Dema D.I. *Finansy za red. O.Ia. Stoika*. K.: Alerta, 2017. 406 p.
4. Iukhymenko P.I., Fedosov V.M., Lazebnyk L.L. *Teoriia finansiv*. K.: TsNL, 2010. 576 p.
5. Vasylyk O. D. *Teoriia finansiv*. K.: NIOS, 2000. 416 p.
6. Dekhtiar N.A., Deineka O.V. *Osnovy funktsionuvannia finansiv derzhavnoho sektora yak skladovoi finansovoi systemy // Visnyk Ukrainskoi akademii bankivskoi spravy*. 2009. 1 (26). P. 58-64.
7. Mishyna S.V., Mishyn O.Iu. *Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm upravlinnia finansovymy resursamy na pidpriemstvi*. Kharkiv: Vyd-vo KhNEU, 2006. 176 p.
8. Kireitsev H.H. *Finansovi menedzhment*. K.: TsUL, 2007. 496 p.
9. Oparin V.M. *Finansovi resursy ta suspilnyi kapital // Visnyk NBU*. №7.2001. P. 26-28.
10. Poddierohin A.M. *2005 Finansovi menedzhment*. K.: KNEU. 294 p.
11. Blank I.A. *2005 Finansovi menedzhment*. K.: Elha, Nika-Tsentr, 2005. 720 p.
12. Zavhorodnii A.H., Vozniuk H.L., Smovzhenko T.S. *Finansovi slovnyk*. K.: TOV «Znannia», KOO. 404 p.
13. Hudz O.Ie. *Finansovi resursy silskohospodarskykh pidpriemstv*. K.: NNTs IAE, 2007. 578 p.
14. Stasiuk H.A. *2011 Finansy pidpriemstv*. Kherson: Oldi-plius, 2011. 477 s.
15. Kvasha O.S., Tsyhanov S.A. *Spivpratsia Ukrainy z mizhnarodnymy finansovymy orhanizatsiiamy – analiz ta perspektyvy vzaiemodii*. URL: http://nvmduce_2014_5.3_17.pdf (Accessed: 30.10.2022).
16. Bidnyk N.B. *Spivpratsia Ukrainy z mizhnarodnymy finansovymy orhanizatsiiamy yak chynnyk ekonomichnoho rozvytku derzhavy*. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*. 2009. Vyp. 19.3. P. 153-157.
17. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27 travnia 2016 r. № 418-r. «Pro zatverdzhennia planu priorityetnykh dii Uriadu na 2016 rik». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/418-2016-%D1%80#Text>.
18. *Mizhнародne spivrobitnytstvo // Ofitsiyni sait Ministerstva finansiv Ukrainy shchodo YeBRR*. URL: <http://www.minfin.gov.ua/news/mizhнародne-spivrobitnictvo/%D1%94brd> (Accessed: 30.10.2022).
19. Moyo D. *Dead Aid. Why Aid Is Not Working and How There Is a Better Way for Africa*. New York Farrar: Straus and Giroux, 2010. 208 p.
20. *Dijalnist NEFKO*. URL: <http://www.minfin.gov.ua/news/view/dijalnist-nefko?category=mizhнародne> (Accessed: 30.10.2022).